

دەنگی ھەرمان

من ئەم کتیبە وەک نموونەیک دەهینمەوێ بۆ کارێک که نووسەرانی دواڕۆژی میژووی بۆکان دەبێ رچاوی بکەن : نووسینی ژین نامە و بەرھەمەکانی نووسەر و ھەرگیز و شاعیر و ھونەر مەندانی بۆکانی.

واتە دەبێ میژووی ھەمەلایەنە ی بۆکان بە شیکێ بەرچاوی تەرخان بکریت بۆ ناساندنی ئەو کەسانە ی وا خزمەتکاری کولتور و زمانی نەتەواپەتی و لەو زياتر، ناسینەری کولتوری جیھانی بە گەلەکەیان یا پێشکەشکەری کولتوری کوردی بە مروڤایەتی بوون.

بیگومان وەرگیزان بەشیکێ گرنگی ئەم کارە پێک دەھینن بە بێ پەرەسەندنی کاری وەرگیزان لە زمانانی دیکەوێ بۆ سەر زمانی کوردی و بە پێچەوانەش، کورد دەبیتە گەلیکی دابراو لە فەرھەنگی جیھانی و لە تەنیا یی و دابراویدا دەخنکیت.

کتیبی تازە ی وەرگیزی زەحمەتکێشیکێ کورد - کاک محەمەد رەمەزانی، ھەنگاویکە لەم بوارە گرنگەدا. رەمەزانی بە بێ ھەست و خوست و بە بێ ئیددیعا و لە خۆبایی بوون لە میژسالە خزمەتی زمانی کوردی دەکات. ئەو چیرۆکانە ی وا لە زمانی ئینگلیزییەوێ وەریدەگێریتە سەر زمانی کوردی، یارمەتی ھەموو لایەکمان دەدات ئەدەبی جیھانی بناسین و لاوەکانمان فێردەکات چۆن بنووسن، چی بنووسن و بۆچی بنووسن.

"دەنگی ھەرمان" کۆمەڵە ی 17 چیرۆکی کورتە - کہ زۆربەیان نووسەر و چیرۆکنووسی ناسراوی ئینگلیزی زمان نووسیویانن. (جیمز جۆیس، ئیرنیست ھیمینگووی و ...)، ھەندیکیان ھی نووسەرانی گەلانی دیکەن و کاک محەمەد لەبەر تەرجەمە ی ئینگلیزییانەوێ وەریدەگێراوێ سەر کوردی (نالبیر کامۆ، داستایۆفسکی، ماکسیم گورکی و ...)، بەشیکیان ھی سەردەمی تازەترن و کەمتر ناسیاوی زیھنی خۆینەری یاسایی (ئێود دی. ھۆچ، فرانک ئۆکانیر، رابرت ئیم. کۆوتس و ...)، کہ بەتایبەت ئەم بەشە ی دوا بیان خاوەنی گرنگیەتی تاییبەتە و لاوەکانمان لەگەڵ ئەدەبی نوێی جیھان ناسیاو دەکات.

وەرگیز لە پێشەکییەکی 20 لاپەریدا، پوختە ی چیرۆکەکان و ژیا نی نووسەرەکانیان بە خۆینەر دەناسینن و ئەوێ کارێکی بەکەڵکە، بەتایبەت بۆ لاوەکان و ئەو خۆینەرانی وا شارەزایی کەمتریان لەسەر نووسەری چیرۆکەکان ھەیە.

قەڵەمی رەمەزانی رەوان و زمانی پاراوە. مۆرکی شێوێ نووسینی موکریانی و تەنانت بن لەھجە ی مەھابادی بە نووسینەکانەوێ دیارە. ئەوێش لەو پێشەکییە بە ناوەرۆکە دەردەکەوێت کہ بۆ کتیبەکە ی نووسیوێ. تەنزیکێ نەرم ھاوړئ لەگەڵ زمانیکێ سیمبۆلیک رادە ی پێشەکییەکیان گەیاندۆتە شویننیک کہ خۆینەر ھەست

دهكات ئەگەر نووسەری دێرهكان به كاری تهرجهمهوه خەریكیش نه‌بوايه، خۆی ده‌یتوانی نووسەریکی سه‌ركه‌وتووی شاره‌زای به‌رز و نزمی زمانی نه‌ته‌وايه‌تی بێت.

محمد ره‌مه‌زانی، "دهنگی هه‌رمان"-كۆمه‌ڵه‌ی 17 چیرۆکی نه‌مريكایی و ئورووپایی، وه‌رگێران له ئینگلیزییه‌وه، ناشر: وه‌رگێر؟، چاپی سلیمانی 2008، 277 لاپه‌ره، كوردی.

